

1911 febr. 8

Gr. Tisza István levele Mihú Jánoshoz az általa előterjesztett alapítványi ügy kedvező elvi fogadlatásáról és az emlékirat („2. Mihú-féle program”) közzététele következtében megváltozott helyzetről¹

A Magyar Országgyűlés Képviselő háza

1911. február 8.

Nagyságos Uram!

Látva, hogy még Abbáziában kapja levelemet, oda értesíteném, hogy semmi elvi nehézség nem forog fenn az iránt, hogy Kolozsváron a szóban forgó alapítvány létesítésére egyesület alapítottassék. A dolog részleteit ide fenni átutazása alkalmából megbeszélhetjük.

Ugyanakkor okvetlenül tisztába kell hoznunk, hogy a memorandum közzététele által megváltozott helyzetben mi a teendő. Rútul visszaírt az Ön bizalmával, aki azt nyilvánosságra hozta, és félek, hogy nagyon elrontotta vele a helyzetet.

Pedig, jobbra vagy balra, de cselekednünk kell.

Kérem, szíveskedjék érkezésének idejéről legalább egy-két nappal előre értesíteni.

Öszinte nagyrabecsüléssel vagyok igaz híve

Tisza István

78

1911 jan. 10

A képviselőház mentelmi bizottságának jelentése Szkcicsák Ferenc mentelmi ügyében¹

1910—15. évi Képv. Ir., IX. 98—99. l.

Szkcicsák Ferenc orsz. képviselő ellen a nyitrai kir. ügyészség az 1848:XVIII. tc. 30. §-ának 2. és 3. pontjaiba ütköző és a 31. § szerint büntetendő folytatólagosan elkövetett sajtórendőri vétség miatt a bűnvádi eljárás megindítását az alapon indítványozta,

hogy Nyitra megye alispánjának az iratoknál hiteles másolatban elfekvő 8657/908. számú

¹ Az irat címe és lelőhelye: *Contele Ștefan Tisza către I. Mihú* — Gr. Tisza István Mihú J[ános]nak — *Dragomir, S.—Mihú, I.:* Spiciuri... 317. l.—A levélváltás időszakában — 1911. febr. 1-én — hangzott el *Mihali Tivadar*, az országgyűlési nemzetiségi párt ekkori vezetőjének felszólalása az Osztrák—Magyar Bank szabadságának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat vitájában. (Képv. Napló, 1910—1915, IV. 395—399. l.) — Mihali a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta. (Az ironikus közbeszólásairól ismert *Sümegei Vilmos* függetlenségi (ekkor 48-as Justh-párti) képviselő szerint azért, mert a nemzetiségi képviselők „minden közös ügyben így tesznek.”)

² A képviselőház mentelmi bizottságának közölt jelentése érdekes jogi esetről tudósít. A szóbanlevő sajtókaucióknak akár a sorozatos pénzbüntetések, akár más okból bekövetkezett csökkenése miatt valóban indíthatott eljárást a laptulajdonos és kiadó ellen az illetékes sajtóügyi hatóság, de az ügy érdemében nem tartozott a mentelmi bizottság elé. A kérdést feltehetően *Szkcicsák* személye s a lap nemzetiségpolitikai iránya miatt élezték ki. Akárcsak *Blaho* Pál szlovák nemzetiségi képviselő mentelmi ügyében, akit egy bérleti szerződést támadó, a L'udove Novinyben megjelent közleménye miatt vontak mentelmi eljárás alá. (Képv. Ir., 1910—15, IX., 207. l.) — A fentiek előrebocsátásával is megállapítható, hogy a tizes évek elejének nemzetiségi képviselőket érintő mentelmi ügyei jóval mérsékeltébbek a koalíciós évek hasonló eljárásainál. Sem a Szkcicsák-, sem a Blaho-ügynek nem volt komolyabb kihatása. A képviselők továbbra is megtartották mandátumukat. És hasonló a helyzet a sorozatos mentelmi ügyekkel bajlódó *Szercsák Miklós* (vö. Képv. Ir., 1910—15, IX. 204., 205—6., továbbá uo. XI. 128—9., 132., 133. és 134. l.), valamint *Pop Cs.* István esetében. Utóbbi engedély nélküli gyűlés tartása miatt ítélték kihágás címén 5 napi, pénzbüntetésre átváltható elzárásra s a megváltási összeg késedelmes befizetése miatt indítottak ellene mentelmi eljárását. (Képv. Ir., 1910—15, XI. 144. l., ill. Képv. Napló, 1910—15, IX. 14—15. l.) — Érdekes pozitív adalékként jegyezhetjük fel ugyanakkor azokat a felszólalásokat, amelyekben magyar képviselők — mint *Szercsák György* 1911. jún. 20-án a *Beszkid* Antal kárpátukrán, és *Lovász Márton* az év nov. 29-én a *Budiszavljevics* Bude horvát-szlavon képviselőt ért hatósági zaklatás miatt kérik a mentelmi bizottság eljárását. (Képv. Napló, 1910—15, IX. 14—15. és uo., XII. 496—7. l.)